

Պ. ՉԵՐԱՋ ԵՒ ՀԱՆՈՐԹ

— 0 —

«L'Arménie»ի վերջին թուոյն նախօրոշածին մէջ կը տեսնենք, Հանթթոյի անունը համակրանքով յիշուած, այդ զգուշիկ Թրանսաքսիին մէկ յօդուածին առթիւ (սխալմով) որ այդ նախկին նախարարին արեւելեան թաղաքակառուցութեանը անդիտակից գաղափարաւորութիւնն է եւ որին ոչինչ, ինչ ալ ըլլայ, անհասկանալի եւ անհեղինակ կը գտնենք որ Հայ մը, եւ «հայրենասիրական լրագիր հրատարակող Հայ մը, ո եւ է տեսակէտով, ո եւ է առիթի մէջ, համակրանք յայտնէ այն անսիրտ եւ անբարոյական Թրանսաքսիին, որ Սուլթան Համիդին մնդալիկցը կըզաւ հայկական Զարդեբուն մէջ, եւ որուն անունը բոլոր աշխիւ Թրանսաքսիները նոգկանքով կ'արտասանեն :



ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

— 0 —

Առաւել քան երեք մըրկալից է թաղաքական հորիզոնը : Անշուկա իբ Թրանսպարնայտերազմին հակապահ զգուշարութեանց ու վտանգներուն մէջ խորասուզուած է, եւ դեռ յայտնի է թէ ո'րքան աստի պիտի գնէ այդ զգուշարութեանց լիովին յարթելու համար, եւ որովհետեւ Պօէրները անվատ են՝ հակառակ մէկ քանի մեծ պարտութիւններու, եւ դեռ ուժի ու հաւատքի խոշոր պայար մը կը պահեն անեղծ, նոյն իսկ յայտնի է թէ ինչ պիտի ըլլայ վերջնական լուծումը անգլո-թրանսպարնայտեան խնդրոյն : Անշուկա պիտի յաջողի՞, ցնդի թրանսպարնայտեւ Օրանձի անկախութիւնը, միջամտութիւն մը բնաւ տեղի պիտի չունենայ : Միացեալ Նահանգաց ինչ ինչ նպատակ Պօէրներու միջամտութեան քաղաքացիական զօրացած է : Միացեալ Նահանգաց նախագահութեան ընդդիմները իրենց ծրագրին մէջ կը գտնեն ամբիբեկան միջամտութիւնը ինչպէս պատահ Պօէրներուն — Անգլիոյ այս կացութենէն օգտուելով, Ռուսիա ամէն կողմէն իր տիրապետութիւնը տարածելու ջանքեր կը քաղաքացիականէ : Պարսկաստանի փոխառութիւն մը բնկով թէ անոր ելեւմուտքին վերադարձութիւնը իր ձեռքն առնելով Պարսկաստանը արգէն առական նահանգ մը դարձուց, երկարատեւ բանակցութիւններէ յետոյ, Սուլթանը ստիպեց ընդգոյնել որ Մեծ Հայաստանի մէջէն երկարող երկաթուղիին գծին արտօնութիւնը տարածութեանը առական ընկերութեանը մը շնորհուր : վերջին հետաքրքիր մը կը բնութագրէ թէ համակրանութիւնը պիտի կատարեալ է առաւելապարտութեան եւ սուլթան

նրն միջեւ : ուրինն Մեծ Հայաստանի Ռուսիոյ կողմէն խաղաղական գրառումը կատարուած բողոքութիւն մըն է արգէն : Պուլկարիա բոլորովին Ռուսիոյ գրիկն ինկած է, եւ կ'ըստի թէ առաւելապարտութեանը հաղթանքի գաշակցութիւն մը կ'ընտան է վերջերս : Ռուսիա կ'ուզէ Պուլկարիա նաւահանգիստը գրաւել, եւ պուլկար թիբթիբ կը մտածեն թէ փոխանակ սպասելու որ Ռուսիա բռնի զայն գրաւէ, լաւապէս է որ Պուլկարիա կամաւորաբար գրաւել թողու Ռուսիոյ՝ արգէնի փոխարինութիւններ կարենայ ընդունիլ ատով : Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարը այս օրերս Ս. Քէրիպուրիկ գնաց : Ռուսիա կ'ուզէ Տարսանիլի բերանը կըզգի մը, Լեմնսը կամ Մուրլիւն գրաւել, առականորէ օրադուռները կը խտանան Կովկասի մէջ : Թերեւս հեռու չըլլայ այն վայրկեանը ուր Օսմանիան պետութեան քաղաք վերջնապէս պիտի լուծուի : Անհնալկարեւոր դէպքերու պատահելուն սպասելու իրաւունք ունինք :



ՊԱՏՈՒՆՈՑ ԵՐԵՆՈՒՅԹ ՄԸ

— 0 —

Մայիս 12ի շաբաթ իրիկ լեր, Բաքի Վոդոթի մէջ ճեղի պիսի ունենայ ի պատիւ Մանուկեանի եւ էֆսար Շահինի ճաշկերոյք մը, ուր մեր երկու խաղաղաւոր հայրենակիցներուն մեծերմները պիսի հաւաքուին զօնելու այն հոյակապ յայտնուրիները զոր անոնք ունեցան, մին՝ գիտութեան, միւրը՝ գեղարուեստի մէջ : Մեկ կը փափայի ինքն ու ձաշէ յետոյ Բարիկ հայ զարթալակներէն եւ հայ ուսանողներէն ասեւ անոնք որ գիտեն գեանասեղ հայ խաղաղիկն այս երկու փառաւոր ներկայացուցիկներ, զայն իրենց հաւակրակներ յայտնել անոնց : Իսկ այն բոլոր ծանօթ կամ անծանօթ բարեկամները որ հեռուէն կ'ուզեն մնամակցիլ այս հանդիսաւորութեան : Կարող են իրենց ճանաչել կամ հետագիւր զիկն «Անանի»ի հասցիին : Մանուկեան եւ Շահին եւրոպական հեղինակութեանց կողմէ գտն առաւելորդ գեանասեղ մը՝ իրենց առաջին փորձերէն իսկ, անոնք մեր ճեղին մշտնադանակ ու զեղեցիպահական կարողութեանց վրայ եւրոպացւոց ռուին ամենաբարձր գաղափար մը վեր պարտականութիւնն է զիրենց հրապարակաւ շնորհաւորելու ու իրենց մեր եւրոպացիները յայտնել այն բարեկամական անցիկն ծառայութեանը համար զոր մեծացիկն մեր ճեղին : Այս երեկոյցը պիսի բոլոր ուրեմն տեսակ մը հանդէս ի պատիւ Հայ Միջին :